

Utarbeidet av: Ingrid Rønning Strand

Vår dato:
05.12.24
Vår referanse:
2024/6066

Innkalling til 7. rådsmøte i Faglig råd for naturbruk – 11. desember 2024

Tid: onsdag 11. desember 2024

kl. 11.30 – 15.30 + middag i Tollgaarden kl 16.00

Sted: Utdanningsdirektoratet

Rådsmedlemmer:

Part	Innkalt	Forfall
Arbeidsgiver	Ole Troland, NHO (Sjømat Norge) Bjørn Lauritzen, MEF Kristin Slyngstad, NHO (Skogbrukets landsforening)	Espen Lynghaug, NHO (Mat og drikke) Marte Gustad Iversen, Spekter (Norges Bondelag)
Arbeidstaker	Endre Lie, LO (Fellesforbundet) Erlend Hansen, LO (Norsk sjømannsforbund) Maria Bjørnsen, LO (Fellesforbundet) Trine Merete, Utdanningsforbundet	Audun Stautland, Norges Fiskarlag
Pedagogisk personell	Bjørn Jensen, Skolenes Landsforbund	Henning Bratthammer, Utdanningsforbundet
Annen organisasjon	Inger Anita Smuk, Norske Reindriftsamers Landsforbund	
KS	Monica Rustad, KS (skoleeier) Arne Jostein Vestnor, KS (skoleeier)	
Elevrepresentant	Tea Varsi, Elevorganisasjonen	
Sekretariatet	Ingrid Rønning Strand, Udir	

Dagsorden for møte 7, 2024:

- 1.7.24 Godkjenning innkalling/dagsorden
- 2.7.24 Europass
- 3.7.24 Vg3 landbruk
- 4.7.24 Statistikk
- 5.7.24 Fylkesbesøk våren 2025
- 6.7.24 Høring
- 7.7.24 Orienteringssaker
- 8.7.24 Eventuelt

Behandling av sakene

1.7.24 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Referat fra møte godkjennes per e-post og publiseres på <https://sryogfagligerad.no/> i etterkant av rådsmøtet.

Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjent.

2.7.24 Runde rundt bordet

Status for utdanningsprogrammet og innføring av nye fag og nytt fra organisasjonene.

Fra diskusjon:

- MEF – fire skogskoler i fare for nedleggelse, forhindret i denne omgang. Skogbruket går bra, men fylkeskommunal økonomi påvirker antall skoler. Håper å ikke måtte jobbe mot nedleggelse neste år også.
- Svenske [SCA](#) utdanner hogstmaskinfører på 22 uker. Kan dette utfordre fagbrevet?
- Kalnes vgs har satt grense på 10 elever for å opprettholde 2+2 -modellen i skogfaget, hvis ikke endres faget til 1+3-løp.
- Innlandet FK – det opprettes alternative opplæringsløp for å kompensere for nedleggelse av skoler. Dette reagerer bedriftene på. Fungerer kun hvis dette er et initiativ fra bedriftenes side.
- Fiskeri – nedgang i kvoter. Sjømat Norge og Norges Fiskarlag har forslått store endringer på flåten, mange båter legges til kai. Dette kommer til å gå utover læreplasser. Flåten har gått over til fast lønn for lærlinger.
- Ser vi overgang fra akvakulturfaget til matrosfaget hos lærlinger på grunn av ekstra tilskudd for matrosfagbrev? Dette må undersøkes nærmere.
- Reinfagene er de største i Finnmark. Søknad om fagskoletilbud på reindrift er sendt til NOKUT, men avvist fordi vgs har sendt søknaden, ikke bransjen selv. Behov for fagskole er likevel til stede for videreutdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.
- [Lenke til portal for endringsforslag på udir.no.](#)
- EO har arbeidet med de nye fraværsregler og bistått fylkeslag i saker om skolenedleggelse.

- LO samarbeider med NHO om nye ordninger for ansettelse i landbruket ifm. ny opplæringsmodell for vg3 landbruk – avløserlag er betraktet som bemanningsbyrå. Nå undersøkes det om dette kan endres slik at avløserlag kan fungere som læreberifter. Inngår i stor prosess som omhandler lovverk og tariff osv.
- Skogbrukets HMS-utvalg: sikkerhetsopplæring for bruk av ATV. Krav om sertifikat på vei, men mye ulykker i skog og utmark. Verdiskapingsfondet har gitt tilskudd. Hvordan kvalifiseres skader i skog? Ikke trafikkulykke.

Vedtak:

FRNA tar informasjonen til orientering. Diskusjonspunktene tas med videre i arbeidet.

AU følger opp matrosproblematikken og henter inn info slik at rådet får et saksgrunnlag til videre diskusjon.

3.7.24 Europass fagbeskrivelser

Bakgrunn for saken

Arbeidsgruppene nedsatt av Faglig råd for naturbruk grupper har utarbeidet fagbeskrivelser for følgende fag, i henhold til vedtak i rådsmøte 6. juni ([sak 4.4.24](#)):

landbruk, 2) hestefaget, 3) dyrefaget, 4) akvakulturfaget

Fra diskusjon:

- Fagbeskrivelsen for hestefaget fungerte veldig bra.
- Dobbeltsjekk om det skal stå vg3 eller fag i Europass fagbeskrivelsene.

Vedtak

Faglig råd for naturbruk godkjenner forslagene til fagbeskrivelser.

Vedlegg

1. Europass fagbeskrivelse: [gartnerfaget](#)
2. Europass fagbeskrivelse: [hestefaget](#)
3. Europass fagbeskrivelse [dyrefaget](#)
4. Europass fagbeskrivelse: akvakulturfaget

3.7.24 Læreplan for vg3 landbruk

Medlem i læreplangruppa Marte Gustad Iversen deltar på rådsmøtet digitalt fra kl 13.00.

Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet har fastsatt to opplæringsmodeller i vg3 landbruk, henholdsvis yrkeskompetanseløp med vitnemål (tre år i skole) og lærefag etter hovedmodellen med fagbrev (to år i skole og to år i bedrift). Læreplangruppa er i gang med å utvikle ny læreplan.

Fra diskusjon:

- Bruk av fordypningsområder.
- Kompetansemål kan være svært overordnet slik at bedrift og lokale bestemmer hva inneholder.

- Er det mulig å lage en læreplan som dekker hele faget? Kan unngå for stor læreplan ved å legge inn fordypningsområder.

Vedtak

Læreplangruppa orienterer om status for læreplanarbeidet for vg3 landbruk. Rådet gir innspill. Læreplangruppa kommer tilbake til rådet når de har mer å vise frem.

4.7.24 Gjennomgang av relevant statistikk

Fagansvarlig legger frem relevant statistikk publisert høsten 2024.

- [Orientering om sysselsettingsstatus for fagutdannede 2022 og 2023](#)

Sysselsettingsstatus for fagutdannede er årlig statistikk fra Udir. Statistikken tar utgangspunkt i to og to kull nyutdannede fagarbeidere som slås sammen, og viser om de er i arbeid, i utdanning eller utenfor arbeid og utdanning per november første år og tredje år etter at de har oppnådd sluttkompetanse.

Se flere tall i [statistikkbanken](#) og i [analysebrettet](#). [Her](#) er saken presentert på Udir.no.

- [Orientering om gjennomføring av videregående opplæring](#)

Gjennomføring av videregående opplæring er en del av Udirs årlige statistikk. Gjennomføringen måles ved

- Fem år etter påbegynt vg1 for studieforberedende
- Seks år etter påbegynt vg1 yrkesfag

[Les mer på Udir.no](#)

- [Avlagte privatisteksamener](#)

[En liten økning i avlagte privatisteksamener | udir.no](#)

- [Resultater fra lærlingeundersøkelsen](#)

[Lærlingene gleder seg til å gå på jobb | udir.no](#)

Hovedfunn:

- De aller fleste lærlinger er motivert for å lære på arbeidsplassen.
- 8 av 10 lærlinger trives på arbeidsplassen og med kollegaene sine.
- 8 av 10 lærlinger har hatt praksis i bedrift.
- Nær 6 av 10 mener at undervisningen i yrkesfagene ga et godt grunnlag for det de skulle lære i bedriften.
- 3,1 prosent av lærlingene svarer at de blir mobbet "2-3 ganger i måneden" eller oftere. Det er en nedgang fra 2023, hvor 3,7 prosent svarte det samme.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

5.6.24 Fylkesbesøk våren 2025

Saken flyttes til første møte i 2025.

6.6.24 Høring - Skjermbruksutvalget

Skjermbruksutvalget fikk i oppdrag å gi regjeringen et bedre kunnskapsgrunnlag om hvordan barn og unges skjermbruk i barnehage, skole og fritid påvirker helse, livskvalitet, læring og oppvekst. Utvalget leverte sin NOU 2024: 20 Det digitale (i) livet – Balansert oppvekst i skjermenes tid 11. november 2024: [NOU 2024: 20 - regjeringen.no](#)

Høringsfrist: 11. februar 2025

Spørsmål: ønsker rådet å gi høringssvar?

Vedtak:

Rådet ønsker ikke å gi et høringssvar.

7.6.24 Orienteringssaker

Evaluering av fagfornyelsen, delrapport 3

Tredje delrapport fra evalueringen av fagfornyelsen yrkesfag er publisert. Evalueringen av fagfornyelsen yrkesfag er en følgeevaluering av nye læreplaner og ny tilbudsstruktur som kom med fagfornyelsen i 2020, og gjøres på oppdrag for Utdanningsdirektoratet. Evalueringen ledes av NIFU, og gjennomføres i samarbeid med OsloMet og Fafo.

Det overordnede målet med evalueringen av fagfornyelsen yrkesfag er å få kunnskap om hvordan fagfornyelsen gjennomføres, og hvordan arbeidet med fagfornyelsen eventuelt fører til endringer i fag- og yrkesopplæringen. Tema for den tredje delrapporten er overgangen til opplæring i bedrift og erfaringer fra læretiden, fra både lærlingenes, lærebedriftenes og opplæringskontorenes perspektiv.

Les delrapport 3 her: [Evalueringen av fagfornyelsen yrkesfag, delrapport 3: Overgang til opplæring i bedrift](#)

Analysene i delrapport 3 bygger på intervju med informantgrupper innenfor noen utvalgte utdanningsprogram: bygg- og anleggsteknikk; salg, service og reiseliv; og informasjonsteknologi og medieproduksjon. I tillegg har det blitt gjennomført spørreundersøkelser bredt.

Delrapport 3 viser blant annet at de reviderte læreplanene for yrkesfagene fremhever praktisk opplæring og styrker forbindelsen mellom lærlingene og arbeidsmarkedet. Denne tilnærmingen blir godt mottatt av lærebedrifter og inspirerer lærlingene til større engasjement. Blant hovedfunnene trekkes følgende frem:

- Tradisjonelle yrkesfag gir stabil oppfølging, men nyere fag sliter med synlighet.
- Lærlingene har varierende erfaringer og ulike planer for fremtiden.
- Nye læreplaner kan tilpasses arbeidslivet, men små fag sliter med rekruttering.

Se også de tidligere delrapportene her: [Delrapport 1](#) og [delrapport 2](#)

Sekretariatet for SRY og de faglige rådene planlegger å invitere forskerne, de faglige rådene og SRY til et webinar over nyttår, med presentasjon av delrapport 3 og mulighet for innspill/kommentarer. Informasjon/invitasjon kommer senere.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

8.7.24 Eventuelt

Vg2 skogbruk Kalnes vgs– endring av opplæringsmodell på grunn av få elever.

Sak spilt inn fra Bjørn Lauritzen, MEF.

Kalnes vgs har satt grense på 10 elever for å opprettholde 2+2 -modellen i skogfaget, hvis ikke endres faget til 1+3-løp.

Kan opplæringsmodell endres av hver enkelt fylkeskommune? MEF og NHO sender henvendelse til Udir for å undersøke regelverket rundt bruk av 1+3-løp for lærefag.

Vedtak:

Rådet diskuterer saken og ber AU forberede en sak til neste møte.

Rådet uttaler seg ikke om enkeltsaker, men uttrykker generell bekymret for elever som mister tilbudet sitt på grunn av skolenedleggelse.

Modulstrukturert opplæring – VOV

Sak spilt inn av Arne Jostein Vestnor, KS

Opplæringsloven beskriver voksenes rett, men fylkeskommunene opplever at de ulike modellene og kontraktene blandes av lærebedrifter. Tolkes opplæringsloven riktig av fylkeskommunene? Det rapporteres om usikkerhet rundt i fylkeskommunene om blant annet kontrakter og tilskudd. Naturbruksfaget «Fiske og fangst» er en del av ordningen og ordningen skal utvides neste år.

Arne Jostein Vestnor spiller inn ønske om en oppklarende runde fra HK-dir og Udir angående voksenfeltet.

Vedtak:

Arne Jostein Vestnor sender henvendelse til fagansvarlig der han utdyper utfordringsbildet og formulerer spørsmål som kan rettes til Udir og HK-dir. Fagansvarlig tar dette videre i forkant av neste rådsmøte i februar.